

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Gostyninie

§ 1

Zasady ogólne

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, występującego w jego działalności.
2. System kontroli wewnętrznej stanowi część systemu zarządzania, o którym mowa w art.9 ustawy Prawo bankowe.

§ 2

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust 1 ustawy Prawo bankowego, jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 3

Zasady funkcjonowania Systemu kontroli wewnętrznej

1. System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:
 - 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
 - 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwanej w dalszej części „Ustawą”;
 - 3) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”;
 - 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
 - 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 4

Funkcja kontroli

1. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo bankowe.
2. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
3. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.
4. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w art. 9c ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane

za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 5

Struktura Systemu kontroli wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony):
 - 1) Poziom I (linię obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych w ramach obowiązków służbowych pracowników, poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.
 - 2) Poziom II (linię obrony) to j stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz inne stanowiska/komórki organizacyjne Banku, niezależnie od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych. Kontrola, ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku. Czynności kontrolne Poziomu II realizuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w stosunku do Banku w zakresie monitorowania poziomu ryzyka w ujęciu systemowym.
 - 3) **Poziom III** to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Kontrola realizowana na Poziomie III ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku, a także w Spółdzielni. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

§ 6

Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie systemu kontroli wewnętrznej i jego poszczególnych elementów wśród wszystkich pracowników Banku.
2. Wszyscy pracownicy Banku zapoznawani są z zasadami dotyczącymi systemu kontroli wewnętrznej obowiązującymi w Banku.

§ 7

Zarząd

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego
2. i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz stanowisko ds. ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
3. Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowisku ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.
4. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze stanowiskiem ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
5. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
6. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu Banku raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
7. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.
8. Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

§ 8

Rada Nadzorcza i Komitet Audytu

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:
 - 1) Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej;
 - 2) Zarządu Banku,
 - 3) Komitetu Audytu,
 - 4) Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Ocena dokonywana jest na podstawie:

- 1) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym realizowanych przez SSOZ BPS,
 - 2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
 - 3) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych procesów istotnych,
 - 4) wyniku badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
 - 5) oceny BION,
 - 6) opinii Komitetu Audytu.
4. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
 5. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
 6. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę zgodności Banku;
 - 3) raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 9

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

1. Zarząd Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności realizacji tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.
3. Rada Nadzorcza Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony.
4. Przepisy § 7 i 8 stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni.
5. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Spółdzielni lub wyznaczone przez niego osoby mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów statutowych Banku.
6. Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:
 - 1) informacji przekazanych przez Uczestników,
 - 2) wyników przeprowadzonych audytów,
 - 3) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Uczestnika.
7. Zarząd Spółdzielni informuje Uczestników o ocenie, o której mowa w ust. 6.
8. Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza uchwała szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące dla Uczestników oraz Spółdzielni.

Prezentowany w sposób syntetyczny opis systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Gostyninie zostaje udostępniony w związku z wykonaniem obowiązku wynikającego z art. 111 a Prawa bankowego oraz Rekomendacji „H” Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, wydanej Uchwałą Nr 141/2017 KNF z dnia 25.04.2017 r.

Opis systemu kontroli wewnętrznej udostępnia Zarząd Banku Spółdzielczego w Gostyninie.

